

מספר הקורס: 6030433

שם הקורס בעברית: ספרות המערב II: תמול שלשום מאת ש"י עגנון: היסטוריה, ספרות וחוויה

דתית

שם הקורס באנגלית:

Western Literature II: Shai Agnon's *Only Yesterday*: History, Literature and Religious Experience

שנה"ל: תשפ"ג

שם המרצה: ד"ר עשהאל אבלמן

שם תכנית הלימודים: התכנית ללימודים הומניסטיים

סיווג הקורס: שו"ס

משך והיקף הקורס: סמסטר א'; 1 ש"ש

נקודות זכות אקדמיות: 2 נ"ז

דרישות קדם: ספרות המערב I

מועד שעות הקבלה: יום רביעי, שעה 14:30

פרטי קשר של המרצה: aasaal8@gmail.com

תיאור הקורס:

הרומן תמול שלשום של ש"י עגנון הוא מיצירות המופת של הספרות היהודית ושל ספרות המערב המודרנית. במהלך הקורס נקרא את היצירה כולה משבוע לשבוע ונלמד מתוכה על: (א) ההיסטוריה – תקופת העלייה השנייה על אישיה, מפעליה ומשבריה; (ב) האיכות הספרותית הייחודית של עגנון בתחומי הלשון והעיסוק בדמות האמן; (ג) שאלות האמונה הדתית על כל סבכיה כפי שהן עולות מתוך היצירה; ו-(ד) ההיבטים האוניברסליים המובהקים המתקיימים ברומן – כיצירת מופת של ספרות המערב במאה ה-20. בין היבטים אלו נמנה את גורלו של היחיד בתוך החברה, משמעותה של האמונה הדתית בעידן המודרני וחיפוש אחר סיבתיות בעולם מול תפיסה של גורל עיוור וניהיליזם. כמו כן נעסוק בהשוואת פרקי "הכלב בלק" ברומן תמול שלשום עם יצירות אחרות בספרות העולם בהם מתואר בעל חיים כמשקף חלק מאישיותו ונשמתו של הגיבור, דוגמת מובי דיק מאת הרמן מלוויל ו"חולסטומר" מאת לב טולסטוי.

מטרות הקורס:

היכרות מעמיקה עם הרומן תמול שלשום, עם דמותו ויצירתו החידתיים והמיוחדים של ש"י עגנון ועם שלל דילמות ושאלות – יהודיות, ציוניות ואוניברסליות - העולות מיצירה זו ועדיין רלוונטיות לימינו.

חובות הקורס והרכב הציון בקורס:

עבודת סיום: 90%

עבודת סיום בהיקף של כ-2,100-2,400 מילים תתבסס על סדרת שאלות המרתה.

עמידה במטלת הקריאה והשתתפות פעילה בדיונים בכיתה: **10%**.

ציון עובר בקורס: 60

יש לקרוא את קריאת החובה לקראת כל שיעור.

עבודת הסיום, בהיקף של 2,100-2,400 מילים, תהיה כתיבת מסה על ההקשרים ההיסטוריים של היצירה, על עיצובה הספרותי, על דרכי הבנתה ופרשנותה ועל התחושות האישיות לגביה. העבודה תתבסס על סדרת שאלות מכוונת שינתנו לסטודנטים.

פירוט השיעורים (מפגשים), הנושאים הנלמדים בכל שיעור וקריאת החובה והקריאה המומלצת

בכל שיעור:

שיעור מס' 1

נושא השיעור: חיי ש"י עגנון, השקפה כללית על כלל יצירתו וזמן כתיבת תמול שלשום.
בשיעור זה לא תהיה קריאת חובה.

שיעור מס' 2

נושא השיעור: מבוא לתקופת העלייה השנייה: ההקשר ההיסטורי והתרבותי.
בשיעור זה לא תהיה קריאת חובה.

שיעור מס' 3

נושא השיעור: ראשית הדברים - הפתיחה לתמול שלשום
קריאת חובה: ש"י עגנון, תמול שלשום (ירושלים ותל אביב: שוקן), עמ' 7-39 (להלן: תמול שלשום).

שיעור מס' 4

נושא השיעור: ההגעה לארץ ישראל
קריאת חובה: תמול שלשום, עמ' 40-89.

שיעור מס' 5

נושא השיעור: יפו
קריאת חובה: תמול שלשום, עמ' 89-140.

שיעור מס' 6

נושא השיעור: בין יצחק לסוניה – אהבה לא מאושרת
קריאת חובה: תמול שלשום, עמ' 140-188.

שיעור מס' 7

נושא השיעור: ירושלים
קריאת חובה: תמול שלשום, עמ' 189-240.

שיעור מס' 8

נושא השיעור: "הווילון שמתח האמן": על מקומו של האמן בחברה
קריאת חובה: תמול שלשום, עמ' 240-273.

שיעור מס' 9

נושא השיעור: כלב החוצות בלק משמעות דמותו
קריאת חובה: תמול שלשום, עמ' 274-313.

שיעור מס' 10

נושא השיעור: יצחק קומר והאלוהים
קריאת חובה: תמול שלשום, עמ' 313-315.

שיעור מס' 11

נושא השיעור: שוב ביפו
קריאת חובה: תמול שלשום, עמ' 353-458.

שיעור מס' 12

נושא השיעור: עולמו של בלק בהשוואה ליצירות מופת אחרות מספרות העולם; ושובו של יצחק לירושלים
קריאת חובה: תמול שלשום, עמ' 459-532.

שיעור מס' 13

נושא השיעור: אחרית דבר – המשמעותיות, היהודיות והאוניברסליות של תמול שלשום
קריאת חובה: תמול שלשום, עמ' 533-607.

קריאת רקע והרחבת הדעת

ניצה בן דב, אהבות לא מאושרות: תסכול אירוטי, אהבות ומוות ביצירת עגנון (תל אביב: עם עובד, 1997).

עמוס עוז, שתיקת השמים, עגנון משתומם על אלוהים (תל אביב: כתר, 1993).

בועז ערפלי, רב רומן, חמישה מאמרים על 'תמול שלשום' לש"י עגנון (הקיבוץ המאוחד, 1998).

ברוך קורצוויל, מסות על סיפורי עגנון (ירושלים ותל אביב: שוקן, 1996).

מלכה שקד, הקמט שבעור הרקיע: קשרי קשרים ביצירת ש"י עגנון (ירושלים: מאגנס, 2000).